

Expertisepunt

Expertisepunt

LOB EN PRIVACY

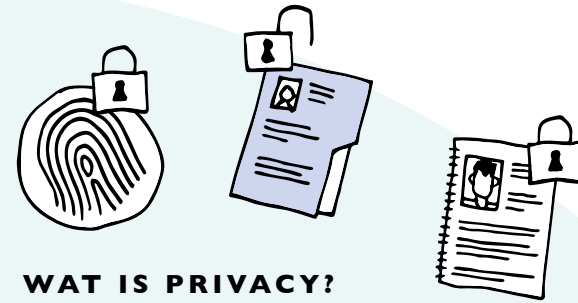

Houttuinlaan 6
3447 GM Woerden
Postbus 205 I
3440 DB Woerden
0348 – 75 36 10
info@expertisepuntlob.nl
www.expertisepuntlob.nl

2018/07 - uitgave 2018 - deze wegwijzer maakt deel uit van een serie.
Kijk voor de andere wegwijzers op www.expertisepuntlob.nl/tools

BIJ DE INVULLING VAN LOOPBAANBEGELEIDING ONTKOM JE ER ALS SCHOOL NIET AAN GEBRUIK TE MAKEN VAN PERSOONSgegevens VAN LEERLINGEN OF STUDENTEN. SINDS 2016 MOETEN SCHOLEN DIT DOEN VOLGENS DE REGELS ZOALS GEFORMULEERD IN DE **ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSbeschERMING (AVG)**. MAAR WAT ZIJN NOU EIGENLIJK DIE REGELS, WAT VERSTAAN WE ONDER PRIVACY EN WELKE GEVOLGEN HEEFT DEZE NIEUWE WET VOOR DE INRICHTING VAN LOOPBAANORIËNTATIE EN BEGELEIDING (LOB) OP UW SCHOOL? IN DEZE WEGWIJZER HELPEN WIJ U OP WEG.

WAT IS PRIVACY?

De bescherming van persoonsgegevens, en dus privacy, is een fundamenteel mensenrecht. Privacy heeft niets te maken met de vraag van wie gegevens zijn of waar ze worden opgeslagen. Maar wel over hoe er wordt omgegaan met persoonsgegevens. Wanneer we het hebben over privacy in het onderwijs hebben we het dus over de zorgvuldige omgang met en adequate beveiliging van persoonsgegeven van en over leerlingen en studenten. Dit wordt ook wel informatiele privacy genoemd.

WET- EN REGELGEVING RONDOM PRIVACY

Scholen hebben de wettelijke verantwoordelijkheid zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens en privacy van leerlingen en studenten. Ze moeten zich hierbij houden aan de **Algemene Verordening Gegevensbescherming** die in 2016 is aangenomen door het Europees Parlement. Het hebben van een privacy-beleid is niet voldoende; scholen moeten aantonen dat het beleid wordt nageleefd, geëvalueerd en bijgesteld waar nodig.

LOB EN PRIVACY

Bij loopbaan- en oriëntatiebeleid draait het allemaal om een persoonlijke benadering. Het opvragen en gebruiken van persoonsgegevens van leerlingen of studenten, bij bijvoorbeeld een intake of studiekeuzecheck, is daarbij vanzelfsprekend. Scholen moeten hierbij echter wel rekening houden met de volgende aandachtspunten:

1. Persoonsgegevens moeten rechtmatig worden verkregen

Voor het verkrijgen en gebruiken van persoonsgegevens moet altijd toestemming worden gevraagd van de betrokken leerling of student of, wanneer deze onder de zestien jaar is, de ouders. Gegevens mogen daarnaast alleen gebruikt worden totdat het doel waarvoor de gegevens zijn opgevraagd behaald is (bijvoorbeeld het behalen van het diploma). Na die tijd moeten ze worden verwijderd of vernietigd. Dit tenzij er een andere (wettelijke) bewaartermijn van toepassing is (zie ook 5.).

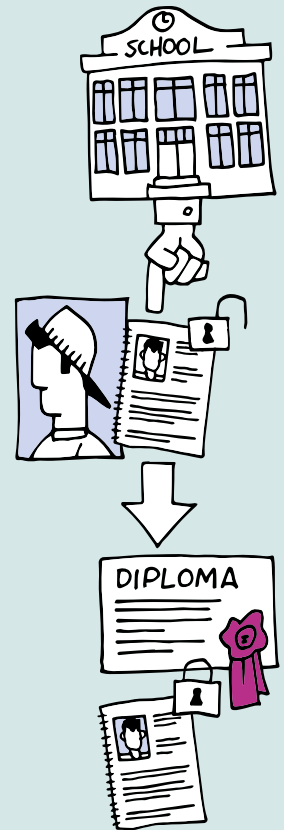
Wanneer het niet mogelijk is toestemming te verkrijgen of het niet wenselijk is toestemming te vragen, dan kan er op basis van de in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) genoemde redenen (of grondslagen) ook persoonsgegevens wettelijk worden verkregen.

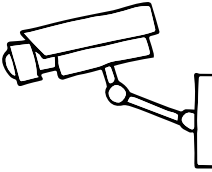
Deze redenen kunnen bijvoorbeeld zijn:

- uitvoering overeenkomst (in het onderwijs bijvoorbeeld een onderwijsovereenkomst);
- een wettelijke verplichting of een publiekrechtelijke taak, wanneer het vitaal belang (ter bescherming van de betrokkene) wordt gediend of er een gerechtvaardigd belang (belangenafweging) is.

2. Scholen moeten rekening houden met de rechten van leerlingen en studenten bij het verzamelen van persoonsgegevens

- De leerling of student moet vooraf, actief en op een begrijpelijke manier geïnformeerd worden over het gebruik van persoonsgegevens. Bij jongeren onder de zestien informeert de school de ouders.
- Leerlingen of studenten (of ouders van jongeren onder de zestien) krijgen op verzoek inzage in de verwerkte persoonsgegevens.
- Ontbrekende of onjuiste persoonsgegevens moeten worden gecorrigeerd wanneer de leerling of student hierom vraagt.
- Persoonsgegevens die niet (langer) nodig zijn om gestelde doelen te behalen moeten worden verwijderd wanneer de leerling of student hierom vraagt.
- Leerlingen of studenten mogen bezwaar maken tegen verwerking van zijn of haar persoonsgegevens.

3. Om welke gegevens gaat het bij privacy?

De **Wet bescherming persoonsgegevens** (Wbp) beschermt **persoonsgegevens**. Dat zijn alle gegevens waarmee direct of indirect een natuurlijke persoon (mens) kan worden geïdentificeerd. Het kan gaan om een naam, burgerservicenummer (BSN) of geboortedatum. Maar ook een mobiel telefoonnummer of zelfs een ip-adres kan herleidbaar zijn naar een uniek persoon – en is dus een persoonsgegeven.

Leerling- en studentgegevens kunnen ook gevoelige informatie bevatten. Denk aan informatie over gezondheid, gedragsproblemen, godsdienst, ras, seksuele voorkeur of zelfs een problematische thuissituatie. Deze extra gevoelige persoonsgegevens worden bijzondere persoonsgegevens genoemd. Deze gegevens mogen door een school alleen worden vastgelegd als dat nodig is voor de speciale begeleiding van jongeren of het treffen van bijzondere voorzieningen.

Het registreren van iemands godsdienst of levensovertuiging door een school mag alleen voor zover dit noodzakelijk is voor de geestelijke verzorging van de betreffende jongere.

Het gebruik van een foto vraagt om extra aandacht van iedereen die met deze foto's moet werken: van een (pas)foto kan etniciteit/ras worden afgeleid, daarom is een foto ook een bijzonder persoonsgegeven. Persoonsgegevens over iemands ras en etniciteit mogen alleen worden gebruikt vanuit speciale onderwijswetgeving of om een jongere te identificeren als er geen identificatie zonder foto mogelijk is.

De wet noemt alles wat er met persoonsgegevens gedaan wordt 'verwerken'. Verwerken is dus: het geautomatiseerd of stelselmatig on- of offline verzamelen van persoonsgegevens, kopiëren, opslaan, verspreiden, publiceren, delen, enzovoort. Ook het uitwisselen van persoonsgegevens valt onder deze definitie.

4. Scholen moeten zich houden aan regels bij het delen van gegevens

Soms is het nodig dat scholen persoonsgegevens van leerlingen en studenten delen met andere partijen, bijvoorbeeld aanbieders van educatieve software. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geeft een aantal spelregels waar de school zich dan aan moet houden. Zo moeten juridische afspraken over de uitwisseling van gegevens contractueel worden vastgelegd in een 'bewerkersovereenkomst'. Belangrijkste uitgangspunt is dat de andere partij alleen opdrachten uitvoert voor de vo- of mbo-school.

5. Scholen moeten zich houden aan de bewaartermijn

Na het behalen van het diploma moet de school leerling-/studentgegevens in principe nog twee jaar bewaren.

expertispuntlob.nl/wegwijzers

MEER WETEN?

- Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)
- Algemene verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Hoe? Zo!, Privacy in het mbo, Kennisnet